

ՊԱՅՄԱՆՔ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆԻՒԿ
Տարեկան վեցամսեայ
Կ. Պոլսոյ համար 6 մէկտոն 3 մէկտոն
Գաւառաց 7 3 1/2

Direction du journal arménien
HAÏRÉNIK - CONSTANTINOPLE
20—Bab-Aly djadéssi—20

20
փարս

ՕՐԱԳԻՐ

20
փարս

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՅԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ
ՀԱՅՐԵՆԻԻ փերաքերեայ որ եւ
է ցամակ եւ գրութիւն պետք է ուղ-
ղել առ ՏՅՈՐԷՆ-ԽՈՒՄԱՅԻՐ Կ. Պոլսոյ
Պապը Այի ճատտոսի բիւ 20 ձիվե-
լիկեան տպարան :

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ՏԱՍՆԵԻՑԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2024

Շ Ո Ր Ա Թ

34 ՄԱՅԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 12 ՅԱՒԵՆԻՍ

Կ. ՊՈԼԻՍ 50 ՄԱՅԻՍ

ԱՂԳԱՅԻՆ

Հետեւեալ տտեւախօսութիւնը
Սահմանադրութեան տարեգարծին
առթիւ պատրաստուած՝ սակայն նոյն
օրը չկարենալով կարդացուիլ, արժան
դատեցինք հրատարակել :

Հայրեր և եղբայրներ,

Մի քանի խօսք էլ թոյլ տուե-
ցէք ինձ խօսիլ. երկար չէ, որքան
կարողացայ համառօտեցի ասե-
լիքս և դժայցածս :

Ամենից առաջ վեհ. Սուլթա-
նին մեր երախտապարտութիւնը
յայնել պարտք է, որովհետեւ
ունինք այն Սուլթանն էր, որ
նր միւս տէրութիւններէ հը-
պատակ եղող Հայերը չունին եւ
որոյ տարեգարծը այսօր այսպիսի
փառաւոր կերպով տօնում ենք :

Վեհ. Սուլթանի շնորհիւ ու-
նինք Սահմանադրութիւնը—ա-
մենայն սրտով երախտապարտ եւ
շնորհակալ ենք. մեր պապերը
Սահմանադրութեան վրայ ձեռք
դրած՝ կանգնեցին կրթական հիմ-
նարկութիւններ—խօսք չունինք,
այդ նոցա պարտաւորութիւնն էր,
որոնց անունովը մենք ցայժմ
պարծնում ենք և որոնցից մէկի
հիմնարկութեան մէջ տօնում ենք
վեհ. Սուլթանի մեզ շնորհած
բարիքների տարեգարծը :

Մեր նախնի հայրերը փայլե-
ցըին այդ շնորհքը—գոհ ենք :

Այս բոլորը անցեալներում ե-
ղաւ, անցեալ, որ շատ հեռու չէ
մեզնից, որովհետեւ քսան և վեց
տարին էլ շատ չէ յառաջիմու-
թեան ծանր և սակայն հաստա-
տուն քայլերի համար. մեր նախ-
նիքը արեցին այդպիսի քայլեր՝
և թողին հետքեր. իսկ մենք ի՞նչ
ենք անում, ո՞ւր են մեր քայլե-
րը և ո՞ւր այն միջոցները, որոն-
ցով դոնէ կարողանանք նոցա
թողած հետքերը չկորցնել... :

Մի լուրջ հայեացք ձգենք մեր
գործերի ներկայ. դրութեան վը-
րայ :

Ես միշտ կարծել եմ, ինչպէս
և դուք բոլորդ, որ ազգի յա-
ռաջիմութեան միակ միջոցը
կրթութիւնն է :

Թոյլ տուեցէք ինձ ուրեմն
պատկերացնել ձեր առջև ձեր

դպրոցները և փոքր ինչ խօրա-
թափանց լինելով՝ պատուել այն
ոսկեգօծ դիմակները, որոց տակն
են ծածկուած մեր դպրոցները—
կրթութեան տաճարների ներսի
կեդտերը :

Դպրոցը պատկանում է երկու
կարգ. անձնաւորութեանց, ու-
սուցչի՝ որ ուսուցանում է սա-
նին՝ որ ուսանում է : Ուսուցա-
նելու համար ուսուցանող պէտք
է և ուսուցիչ ընտրելու համար
կարողութիւն. մի կողմ թողունք
և այն, որ կարողութեանց տէր
անձերի ընտրութիւնն է, որ վըճ-
ուումէ դպրոցի ապագայն... :

Մենք չունինք ընտրող, չու-
նինք նաեւ ընտրելի, իսկ ուսու-
ցիչ — դժուարանում եմ գոնէ
րան... չինուածքը բազմա-
թիւ :

Կրթական գործերի մէջ՝ կըր-
թողների ընտրութեան ժամա-
նակ, պիտի լինել այնքան անա-
չառ, խիստ և անգութ, որքան որ
լինում է դատաւորը՝ յանցաւոր-
ին դատելու ժամանակ :

Եթէ խղճալով մի ընտանեաց
տէր կամ հացի կարօտ անձի, որը
թերուս է (որովհետեւ լաւ է
տգէտ լինել. քան թերուս), որը
տգէտ է, բերնիք և յանձնեք
նորան մեր մանուկները, ո՞չ ա-
պաքէն այդ տգէտը կը թշուա-
ռացնէ մի խումբ ընտանիքներ,
կը պատրաստէ իւր նման թըշ-
ուածներ... կը մեռնէ ման-
կանց միտքը :

Ո՞րն է առաւել աղնիւր եւ
լաւը. հազարը մէկի, թէ մէկը
հազարի համար... :

Եթէ ես լինիմ մի Հոգաբար-
ձու, ունենամ մի անգործ և տը-
գէտ ազգական, ընտրեմ նորան
ուսուցիչ՝ ինկատի ունենալով, որ
նա սակաւապէտ պիտի լինի իւր
ունեցած գիտութեանց քանա-
կութեան համեմատ. եթէ տամ
նորան մանուկները և նա նեցուկ
ունենայ ինձ, ո՞չ ապաքէն կը
լինիմ խուճ մի մանուկների շու-
գեբարձուն. քան հոգաբարձուն.
ո՞չ ապաքէն կը սովորեցնեմ իմ
տգէտ բարեկամին և նոյն իսկ
շատ մը անգործների կամ ծոյ-
լերի, գործ չգտնելուց յետոյ :

Գալ և ոտ կոխել գիտութեան
տաճարի մէջ ու նորան ծուլու-
թեան տաճարի փոխել, սպան-

դանոցի փոխել, գալ և թարչա-
մեցնել նորաբողոք կոկոնները,
գալ կորել ուսուցչութեան վար-
կը, գալ և ուսուցչութեան աս-
տիճանը ստորացնել կոչկաջինջի
աստիճանից վար, տոպրակ մը
վզից կախել... լինել դահիճ իւր
անձի և ապագայ մի նոր սերուն-
դի, որոյ յառաջիմութիւնը
Աստուած չանէ, որ նմանի մե-
րինին, Աստուած չանէ՝ որ տօնէ
մի օրէնքի տարեգարծը, որը չէ
ի գործ դրվում, որոյ վըսայ ձեռք
դրած՝ հարստանում են հա-
րուսաները, ընկնում են անթիւ-
ները, փոռում են քան փթթում
կոկոնները... :

Եւ ի՞նչ պիտի ասէ, ի՞նչ պի-
տի գրէ այն անպառ պատմա-

Եթէ ես լինիմ մի ուսուցիչ,
նոյն իսկ գիտութեան պաշտինե-
րով զուլաս ուռեցրած, մտնեմ
դպրոցը, տարիների ընթացքում
խելք մաշելով, սակաւ առ սակաւ
ժողուածս՝ մէկէն ի մէկ կամ
առանց ընտրութեան ուղեկալով
թիւմը մանուկի թարմ մարմնի մէջ,
եթէ հացի տեղ քար տամ, եթէ
բռնութեամբ պատուեմ կոկոնի
թաղանթը և բանամ թեւթե-
րունքները, ինչո՞ւ դարմանալ երբ
նորա խամրին, թորչովին, թէեւ
ես եղած լինիմ ընտիր բուսա-
բան՝ երբ չգիտեմ ո՞չ նորա ժա-
մանակը և ո՞չ ձեւերը... :

Ինչու կոչուիմ մանկավարժ —
երբ չեմ, ի՞նչու բթամտացնեմ,
երբ սրամտեցնելու կարողութիւ-
նը չունիմ. այս բոլորը ես արած
կը լինիմ միայն շահի համար. ե-
թէ նոյն իսկ միտքս այդ չէ, չէ՞
որ գործ քս այդ է :

Քանի՞ կրթական բռնապե-
տութիւններ, քանի՞ քանի կրթա-
կան խեղժութիւնների արտադ-
րութիւններ ունիք ձեր դպրոց-
ների մէջ և այս բոլորին նայում
էք ամենայն սուղասրտութեամբ,
ուսերնիդ թոթաւելով. այնպէս
որպէս թէ անում էք, միայն ա-
րած լինելուդ համար, որպէս
թէ Սահմանադրութեան մէջ օ-
րէնք մ'է այդ, որ ձեր քմայը
համաձայն չէ, որպէս թէ գործ
մ'է, որ կարեւորութիւն չունի... :

Եթէ այդպէս է, ուրեմն ի՞նչ
հարկ փառահեղ դպրոցներ վա-
ռուցանել, ի՞նչ հարկ ոսկիներ
ծախսել, մեր մանուկներին բա-

րոյապէս մեռցնելու ուղարկել,
մեր երիտասարդներին մեր թե-
րուսներին քաջալերելով ուսուց-
չութիւն հրաւիրել և նոցա ծու-
լութիւն ու մուրացկանութիւն
սովորեցնել... :

Բայց ուսուցիչը մեղաւոր չէ,
որ չգիտէ ուսուցանել, այլ ընտ-
րողը, որ չգիտէ ընտրել :

Երբ դպրոցական գործը, որից
սպասում ենք ունենալ աղնիւր և
դրական անդամներ, տալիս է
մեզ անաղնիւր և վերացական մար-
դիկ որոնցով լիքն է հրապարակը.
Եթէ այդ ամենակարեւոր գոր-
ծը այսպէս խղճալի դրութեան
մէջ է, ի՞նչ յուսալ միւս գործե-
րից, որոնք երկրորդականներն
են. Հետեւապէս, երբ ձեր դպ-
րոցը, որ չգիտէ ընտրել, սովորե-
լու չեն աշխատում, երբ,
ձեր, անուշով բազմաթիւ ման-
կավարժները—այդ, գիտութեան
վիժեալ փտանդաւոր հրէշները
չեն ոչնչանում, երբ մանկավար-
ժութիւնը ստորութեան յետին
աստիճանին հասած մի գիտու-
թիւն է համարվում ձեզնից շա-
տերի մօտ և երբ այսքան ծախ-
սեր ունենալիդ անդադար գո-
ւում էք, ի՞նչու չփակել բոլորը
և ունենալ միայն մի քանիսը, ո-
րոնց վրայ կեդրոնացնէիք ձեր
բոլոր ոյժերը, ի՞նչու ի մաի չառ-
նուլ, որ աւելի լաւ է մէկ-լաւը՝
քան շատ-վատը... :

Յրուած ոյժերը միշտ թոյլ են
լինում—բնական օրէնք մ'է այդ,
կեդրոնացրէք ոյժերնիդ և կամ
դոնէ եթէ ցրուած էք, օրինակ
առէք մեր ազգային կրթութեան
այն դիւցազնից, որը շատ լաւ
ուսումնասիրած մեր կարեւոր
պէտքը՝ իւր բովանդակութիւնը,
իւր ինչութիւնը նորան է գոհել,
նորա համար ապրեց և ապրումէ,
նորանից է սկսիլ և քանի որ ապ-
րումէ՝ նորա համար է. օրինակ
առնել. նորանից, որոյ շնորհիւր,
ունինք դրախտ մարդիկ և ազգի
մեծ անդամներ, հայրենիքում
դպրոցներ, կրթութիւններ չկոր-
չող հեռաւոր ամբոխ, որոնք գոր-
ծում են և որոնք ծիծաղում են
ձեզ վրայ, որ խախլ միայն գիտեք :

Եթէ խրիմեան Հայրիկը ունի
փառք՝ փառաւորեցրից, եթէ
սիրելի է՝ որովհետեւ սիրում է.
Խոնարհուինք նորա առջև,
որ մեր վեհ օրինակն է...

Ես դեռ ի նկատի ունեցայ կրթութեան գործը. որոյ համար խօսիլ ոչ թէ այսքան պէտք էր, այլ շատ (փառք Աստուծոյ, մենք ամէն բանից առաւել՝ խօսեցու մէջ դիւցաղն ենք...)։ Միայն կըրթութեան վրայ խօսեցի շատ համառօտ, ինչ կասէք, եթէ ես ի նկատի առնեմ ձեր լեզուի (որ օտարախոսութիւն է), ձեր ընկերութեանց, վարչութիւններէ, ձեր գրագէտներէ և գրականութեան խղճալի վիճակը և բոլոր միւս ազգային գործերէ աննախանձելի դրութիւնը, որոնց վրայ արժէ մի սուգի շղարշ պարել և արտասուել։

Եւ այսու հանգերէ, այսօր այստեղ խմբուած՝ տօնում էք այն Սահմանադրութիւնը, որոյ օրէնքները ձեռքում ունենալով կողոպտում էք ձեզ, փչացնում էք ձեր սերունդը, մինչդեռ կարող էիք նոյն իսկ նորանով հարստանալ, փայլիլ և պսակել այն յայտերը, որոնք ունեցաւ վեհ. Սուլթանը՝ Սահմանադրութիւնը մեզ շնորհելով և որոնք ունեցան մեր պապերը...

Մեր պապերը մեծ եղան, իսկ մենք...

Ինչ վերաբերում է ինձ—ես այս տօնը նկատում եմ միայն մի միջոց, օգուտ տալու այս Հիւանդանոցին—այս մեծ հիմնարկութեան, որը դարձեալ մեր պապերի գործն է և որը ահա խարխուլ՝ ձեր առջեւ կանգնած՝ նորոգութեան պէտք ունի... նորոգութեան պէտք ունի...

Գոնէ ունենալուդ համար։

Սրբազան Հայրեր, ինձ թվում է որ փոքր ինչ յառաջ գնացի, հաւատացէք, որ ոչ մի այլ նպատակ չունիմ, այլ նմանում եմ նորան, որը ողորմ է իւր սիրեցեալ հիւանդի վրայ, զայրացած ճակատագրի դէմ...

Մեղաւոր չեմ, եթէ յուետես եմ, ո՛ր եմ լաւ տեսարաններ։

Սակայն, այս բոլորի մէջ ինչու մոռանալ չնորհակալ լինել մեր վեհ. Սուլթանից, որոյ հովանաւորութեան տակ, որոյ անհուն բարութեամբը, կարողացել ենք ունենալ ցարդ իւր բոլոր էութեամբը ի գործ չգործած մի Օրէնք, մի մեծ Շնորհ, որից դեռ եւս կարող ենք օգտուիլ։

Ուշ չէ, բայց շուտ ալ չէ—երկաթը տաք տաք կը ծծեն...
Վ. ՓԱՓԱՋԵԱՆՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողով գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ վսեմ. Նորեման Էֆէնտիի և հետեւեալ որոշումներն ըրաւ։

1. Քաղ. ժողովոյ Ատենապետը ժողովին հաղորդեց այն դատն տպաւորութիւնը՝ զոր քաղ. ժողովոյ վրայ ըրած էր Արմաշու Գեր. վանահօր մէկ հրատարակութիւնը, նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր.

Ստեփան վարդապետի եպիսկոպոսացման խնդրոյն առթիւ։

Կրօն. ժողովը եւս սոյն տպաւորութեան մասնակցեցաւ և այս կերպով փակեցաւ սոյն միջադէպը և անցան վանուց հաշուական խնդրոյն։

Ժողովը ելեւմտից տեսչութեան տեղեկագրէն զոր պատրաստած էր որոշմամբ քաղ. ժողովոյ, հասու լինելով որ Արմաշու վանուց հաշիւներն 1873 թուականէն ի վեր չեն երեւիր Պատրիարքարանի արձանագրութեանց մէջ, և միանգամայն վանուց մատակարարութեան այլ և այլ ճիւղերուն վրայ այնպիսի տեղեկութիւններ ստանալով որք մէկ մի ճիւղը մանրամասն քննութեան ենթարկելու պէտք կը յայտնէին, որոնց նախ նոյն վանուց 13 տարւան հաշիւը պահանջել և ապա քննել։ Մասնախմբի մը ձեռամբ վանուց նիւթական վիճակը մանրամասնօրէն քննելու Այս մասին յանձնարարութիւնը եղան ելեւմտից տեսչութեան։

2. Բաղէչի Գեր. առաջնորդին և Գաւառ. ժողովոյ միջեւ անհամաձայնութիւն ծագած լինելով, Ս. Պատրիարք Հայրն հեռագրեր էր առ Առաջնորդն որ առանց լուծելու Գաւառ. երեսփոխանական ժողովը, զայն կազմակերպէ պակասելոց տեղ նորեր ընտրելով։

Ժողովը Ս. Պատրիարք Հօր սոյն տնօրէնութիւնը ի նկատ առնելով իւր հաւանութիւնը տուաւ և մի. առաջնորդն որ եթէ իրեն տրուած հրահանգին համաձայն չվարուի, իւր հրաժարականը կեդր. վարչութեան կողմէ ընդունուած պիտի համարուի։

Բաղէչի Գեր. առաջնորդը խնդրած էր Պատրիարքարանէն որ կամ երեսփոխանական ժողովը լուծելու արտօնութիւն տայ և կամ իւր հրաժարականն ընդունի։

3. Կարնոյ առաջնորդ Գեր. Մաղաթի վարդապետ Օրմանեան վանայ այցելու որոշուած ըլլալով, խառն ժողովը իւր դիւանին յանձնեց հրահանգ մը պատրաստել, որոյ համեմատ Օրմանեան վարդապետ չլիմաձէն վերադարձին վան և Այլթամար երթալով իւր այցելուի պաշտօնն պիտի կատարէ։

4. Կեսարիոյ առաջնորդ Եղիա եպիսկոպոս վախճանած լինելով Ս. Պատրիարք Հայրն տեղւոյն առաջնորդան. տեղապահին և Գաւառ. վարչութեան հրաման ըրած էր որ յատուկ Մասնաժողովոյ մը միջոցաւ վանուց և հանգուցելոյն գոյքերը ի գիր առնուեն և պահ. պանեն և մէկ ցուցակը Պատրիարքարան հաղորդեն։

Ժողովը Ս. Պատրիարք Հօր սոյն տնօրէնութեան հաւանութիւն տուաւ և այս մասին նոր տնօրէնութիւն մը ընել հարկ չը դատեց և յառաջիկային թողուց։

5. Վանէն Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ տեղւոյն Գաւառ. ընդհ. և վարչական ժողովներն վերակազմուած են, որոյ ընտրութեան

տեղեկագիրն թղթատա, ին յանձնուած է։

Գաւառ. վարչութիւնը խնդրած էր նաեւ որ առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու հրահանգ չտրուի առ այժմ, որպէս զի այս պատճառաւ նոր խառնութեանց ասպարէզ չբացուի։

Ժողովը որոշեց ընտրութեան տեղեկագրին սպասել։

6. Պրուսայի կրօն. և քաղ. ժողովներն նորոգ կազմուած և բնութեան տեղեկագիրը Պատրիարքարան հասած ըլլալով, ժողովը սոյն ընտրութիւնը վաւերացրէ։

7. Պանտրմայի ազգային սընտուկին պարտուց ընդ փոյթ կարգադրութեան համար, ինչ ինչ տնօրէնութիւններ ընելով, որոնց տեղւոյն թաղ. խորհրդոյ հաղորդել ի գործադրութիւն։

Ժողովը ասոնցմէ զատ առաջնորդական և վանահայրական միջոցներ խնդիրներով եւս զբաղեցաւ։

Քաղ. ժողովը առանձինն եւս նիստ ըրաւ և ելեւմտից տեսչութեան կողմէ մատուցեալ մի քանի տեղեկագիրներն նկատողութեան առնելով, ինչ ինչ տնօրէնութիւններ ըրաւ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅ

Պատ. Հոգաբարձութեան կողմէ մեզ զրկուած է ի հրատարակութեան։

Մեծ. Ատենապետ Էֆէնտի և Վրդ. Հիւ. Հոգաբարձութեան

Զմիւռնիացի Գէորգ Էֆ. Սուլթանեան, որ իւր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Վիէննա եկած էր ընտանեօքը հանդերձ, դժբաղդաբար չկարենալով տաժանելի Խառն ազատի, կիցեց իւր մահկանացուն, որոյ մահազոյժը լրագրիւ հրատարակեցին արդէն։

Այս բարի և ազնուասիրտ անձին բարեկամութիւնը վայելելու պատիւն ունենալով, իւր համակրանացն արմանացայ. իւր մահուանէ 20 փամ առաջ՝ իմ առ ինքն տաժած խնամոցս մասին երախտագիտութիւնը յայտնելն ետքը, իւր մահուանէ վերջ ընտանիքը և նորատի դուստրը՝ Վիէննայի իմ տանս մօտ տեղ մը անմիջապէս փոխադրելու, իսկ Վիէննայէն Զմիւռնիա տանելու համար, եթէ ընտանիքի տէր պարկեշտ Հայ մը չկարենա՞մ ձարել, ի սէր մեր բարեկամութեան այս հոգն եւս իմ վրայ առնելու խնդրեց թէ՛ գրաւոր և թէ՛ բերանագի, ինչպէս որ իւր մահուանէ ետքն ալ հանգուցելոյն այս ամեն կամքը կատարեցի, Վիէննայի վաճառականական տունս յանձնելով համակրանացս արժանի անձի մը։

Զմիւռնիայէն վերադարձիս, ընտանեացը կողմէն ինձ յանձնուեցաւ վերադարձի համար ըլլալիք ծախսը, բայց ասի՛ք 10 գաղղ. ոսկի. իսկ ես մինչեւ իսկ ճամբու ծախսը, չէի ուզեր ընդունիլ. ո՛ր կը մնար 10 ոսկեոյ աւելին. երբ իմ կողմէն մերժուեցաւ, խնդրեց համեստափայլ Տիւրք Սուլթանեան որ այս գումարը ընդունիմ փոխարէն այն ծախսերուն՝ որ ճանբու վրայ տեղի պիտի

ունենան, նաեւ այն տասնի չափ հեռադիրներուն համար՝ որ իմ բացակայութեանս պատճառաւ տեղի ունեցած էին Վիէննայէն ի Պոլս և Զմիւռնիա և փոխադարձ ի Վիէննա. որքան որ կ'ուզէի համոզել ընտանիքը որ ետ ընդունին գոնէ այս 10 գաղղ. ոսկին, բայց մէկ կողմանէ իրենց յուզեալ վիճակը տեսնելով, միւս կողմանէ իմ գիրքը մօտէն չը գիտնալուսն՝ նոյն գումարն ընդունեցի, որոշելով յանձնել մեր Ազգ. Հիւանդանոցի։

Արդ, Մեծ. Տէր, նամակիս հետ պիտի ընդունիք 10 գաղղ. ոսկի. խնդրեմ որ սոյն գումարը բարեհաւիթ գործածել Հիւանդանոցի մէկ պէտքին, և յօժարիք նոյն նուիրական յարկի մատրան մէջ հանգուցեալ Գէորգ Էֆ. Սուլթանեանի հոգեհանգիստեան աղօթք կապարել տալ։ Նաեւ խնդրեմ որ նամակս իւր ամբողջութեամբ հրատարակել տալ բարեհաճիք Վրդային լրագրաց մէջ, որոյ մասին կանխաւ շնորհակալիքս կը մատուցանեմ Պատ. Հոգաբարձութեան։

28 մայիս 1886 Խոնարհ ծառայ
Կ. Պոլս ԿԱՐԱՊԵՏ ՆԻՋԱՄԵԱՆ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արդարութեան գործոց նախարար Հանգուցեալ Սէրվէր փաշայի յուզողականորութեան հոնդէսն երէկ կատարուեցաւ մեծ շքով։ Մարմինն ժամը 7ին միջոցները Լիւէնքէյթէն շոգեկառքով Հայտարար փաշա և անտի յախարուեցաւ։

Այսօր ֆիլայի մզկիթին մէջ կրօնական արարողութեանց կատարուէն յետոյ մարմինն ըստ կայսերական հրամանի Սուլթան Մահմուտի դամբարանն ամփոփուեցաւ։

Հանգուցելոյն յուզողականութեան և թաղման վերաբերեալ բոլոր ծախսերն վեհ. Սուլթանի կողմէ հոգացուեցին։

Շէյխ-Իւլ-Խալաֆն ներկայ էր կրօնական արարողութեանց միջոցին և յուզողականորութեան կողակցէին նախարարաց մեծագոյն մասն. բազմաթիւ բարձրաստիճան անձինք և իւրեմայր։

Զարմանալի զուգադիպութեամբ մը Սէրվէր փաշայի գերեզմանն ճիշդ Սուպհի փաշայի ըօլմէ է եղեր. յիշեալ բարձրաստիճան անձինք միեւնոյն տարւոյ մէջ վեղիւրութեան աստիճան բարձրացած լինելով, ի կենդանութեան տարեգրութեան մէջ և՛ յետ մահուան դամբարանին մէջ մէկմէկու ըօլ լինած են։

—Կայսրորդի Սէրվէր փաշայի մզկիթին մէջ Էֆէնտի երէկ Պոլսոյ կողմն անցնելով մի քանի մզկիթներ սլոյտեցան։

—Հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովոյ Բ. քարտուղարութեան պաշտօնն կայսերական հրամանաւ ջնջուեցաւ։

—Մայրաքաղաքի Գերմանական դեպարտմանտի Բ. քարտուղարն նախնիւն օր Բ. Գիւն երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական

Տատեան վսեմ Յարութիւն էֆի հետ :

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն ծանուցեր է Այտընի կուսակալութեան թէ, Մանիսայէն մէկ ու կէս ժամ հետի վէպիր օղլը տնուն ադարալն որ յաւաջադոյն էէնի-Շէհիրի գաղթականաց կողմէ գնուելով գիւղ շինուած էր, Գարդընէ անունն պիտի կրէ :

Այս մասին կայսերական հրամանն արգէն ելած է :

—Վեհ. Սուլթանը ակամակուռ ծխատուփ մը նուիրեց Ապու Հասան Պարսիկ իշխանին, որուն Մէճիտիէ Բ. պատուանշանը տուած էր քանի մը օր առաջ :

—Սէլանիկէն կը ծանուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանն հրաման քրեր է 100ական զրշ. ճամբու ծախք տալ 310 Հիլլէն գերեաց որք անդ փոխադրուած են :

—Միջազգային պաշարման նաւատորմին հրամանատար պաշտօնապէս ծանուցեր է Հելլենական կառավարութեան թէ պաշարման միջոցին բռնուող մի քանի Հելլենական նաւեր իրենց բռններովն տէրերնուն պիտի յանձնուի առանց ստակ մը պահանջելու :

—Միջազգային նաւատորմն Սուտայի նաւահանգիստն հասնելէ յետոյ Էտիպուրիի դուքսն պիտի այցելէ Բուսաստանի Եօրկիոս թագաւորին :

—Եօրկիոս թագաւորն թաթոյի ամարանոցն գրասեղանին առջեւ մի քանի թղթեր կարգացած միջոցին շանթ ինկեր է, սակայն թէյէֆօնի մերենայն խորտակելէ զատ վնաս մը չէ տուեր :

—Վիսքոնթի անուն իտալական

կան մարտնաւը երկուշարթի իրիկուն Պիրէոն տարաւ իտալական գետպան Գուրթօբասի մարքիզը, որ հետեւեալ օր թագաւորին ներկայացաւ :

Անգլիական դեսպան Սըր Բուլմայօր երեքշարթի օր Մալթայէն Աթէնք հասաւ ընտանիքով մէկտեղ :

Ֆրանսական դեսպան Մուկոմը երեքշարթի օր դեսպանատան մէջ փառաւոր ճաշ մը տուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տրակուսիս, Ռուսական դեսպան Պ. Պիւձօֆ, Ֆոսէօր զօրապետն ու իւր կինը և Լըժէօն ու Մարքէսաք ծովակալները :

—Աթէնքի Օսմանեան դեսպան Ֆէրիտուն պէյի Աթէնք վերադառնալու կայսերական հրամանագիրը նախընթաց օր Բ. Դուռը զրկուեցաւ :

—Տիմիթրի Տօնսքօյի Ռուսական զրահաւորը Զմիւռնիայէն մեկնելէ Սուտա երթալու համար :

—Երկուշարթի օր արձակուած Հելլէն գերիները չորեքշարթի օր Էտիպուս հասեր են, Բաղմաթիւ Հելլենական մարտանաւեր յատկացուեր են պահեստի գործերն իրենց երկիրը տանելու համար :

—Մէրսին-Ատանայի երկաթուղեաց ընկերութիւնը Հանթօ գուտ շինութեանց նախարարութեան խնդրեր է, որ սոյն գիծը մէկ կողմէն մինչեւ Բոսնա, և միւս կողմէն մինչեւ Հալէպ երկարելու արտօնութիւն արուի :

—Հելլենական կառավարութիւնը Ագրիական ծովու իտալական նաւահանգիստներէն ե-

կած բոլոր նաւերը տաան և մէկ օր քարանձինայի ենթարկել ռըշեր է :

Յուրանսի մէջ ալ բոլոր ծագելով երեք գէպք և երկու մահ պատահեր են :

—Կը ծանուցուի թէ Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Գաւալէօֆի և Պ. Ռատօսյաթօֆի միջեւ ծագած վէճը կարգաւորուելով, այս վերջինը իւր հրաժարականը ետ առեր եւ սկսեր է արդարութեան գործոց նախարարի պաշտօնը վարել :

—Քիոսէն կը հեռագրեն թէ, յունիս Յի գիշերը երկրաշարժի ահաւոր ցնցում մը տեղի ունեցեր է սոյն կղզւոյն մէջ, Հինգշարթի օր ալ առաւօտեան ժամը ճին երկրաշարժի երկրորդ գէպք մը ամբողջ կղզին դողդեր է :

—Փիլիպէի «Բրօյտիֆ» Պուլկարական լրագիրը կը գրէ թէ, Արեւելեան Ռումէլիի մէջ կատարուած երեսփոխանական ընտրութիւնք 86ի յանդեր են, որոց 62ը կառավարութեան մնացեալք ընդդիմադիր կուսակցութեան կը վերաբերեն, Հինգ երեսփոխանք ևս պիտի ընտրուին, որով Ռումէլիի ընտրութիւնք ամբողջացած պիտի ըլլան :

—Ռումէլիի նորընտիր երեսփոխաններէն շատերը Սօֆիա գացեր են :

—Փիլիպէ-Պուլկարի երկաթուղւոյ ծրագիրը Պուլկարիոյ Ալէք. Գալօֆ-պիւսի ներկայացուի :

—Արեւելեան Ռումէլիի մէջ հրատարակեալ և ընդդիմադիր կուսակցութեան վերաբերեալ երկու լրագիրը ևս հրատարակու-

թենէ դադար են : Միայն «Իւնիօն» լրագիրը մնացած է, միակը երան Ռուսական կուսակցութեան :

—Մախուսէի ընկերութեան Սուլթան անուն շոգենաւը Սելանիկէն 130 հիւանդ զինուոր բերաւ երէկ մայրաքաղաք : Սոյն շոգենալին մէջ կը գտնուէին նաեւ 300ի չափ հրացան որ Հիլլէն գերիներու կը վերաբերէին, ինչպէս նաեւ քանի մը հին Գրուրի թընդանօթներ :

—Ագրիանուպօլէն մայիս 28 թըւականաւ հետեւեալը կ'զրեն.

«Պիլիպէի կառավարիչ Բէթրի Տիմիթրօֆ էֆ. նախընթաց օր ընտանեօք աստ հասաւ և երէկ առաւօտեան կառավարիչ Կ. Պիլիպէն և իւր ուղեւորութեան պատճառը չը հասկցուեցաւ :

«Նոր ընտրութեանց առթիւ, Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի ամեն կողմերը տիրող յուզումն դեռ բոլորովն չէ անհետացած. կ'ըսուի թէ, հաւանականաբար, յունիս շին երեսփոխանաց ժողովոյ բացուած պահուն» (կուսակցութեանց միջեւ խըռովութիւն մը պիտի ծագի) :

—Յունաստանի թագուհին Բեազըրսպուրի պիտի ուղեւորի ամառուան մէկ մասը հոն անցունելու համար, Կրուսի թէ Ռուսական դեսպան Պ. Պիւձօֆ թագուհւոյն պիտի ընկերակցի :

Թագաւորը հաւանականաբար երեսփոխանական ժողովոյ փակումէն վերջը Քորֆու պիտի երթայ, ուսկից Վիսպատէնի շուրերը պիտի ուղեւորի : Ի բացակայութեան թագաւորին նախարարապետը պիտի փոխանորդէ :

Կիրակի օր դամբանական աղօթներ մատուցուեր են Աթէնքի մայրեկեղեցւոյ մէջ, ի պատիւ սահմանադրութեան մտեալ զօրաց : Սուրբ Բողոքի մը ներկայ էր սոյն արու-

—Բարի մարդիկուհւոյն վրայ բոլոր ըստածները ծանօթ են ինձ. ամեն ուրեք կը սիրուի և կ'օրհնուի : Ամեն տարի ամառը կ'անցնէ Գուլանթի դըղեակը՝ տղայոց և Պ. Մարգիզին հետ : Ինչպէս եղած է որ անոր չէք պատահած :

—Շատ պարզ է. տասը տարիէ ի վեր հայրենիքէս մեկնած եմ, և երբ ընտանիքս տեսնելու կ'երթամ, այն ատեն հազիւ երկու կամ երեք օր կը մնամ :

—Տասը տարի առաջ, Պ. Մարգիզը տակաւին չէր ամուսնացած, բայց ճանչնալու էք մայրը և Պ. Մարգիզը :

—Կարծեմ, յաճախ զինքը տեսած եմ. ծերունի մարդիկուհւոյն, զոր Գուլանթի բարեկամը «Թշուառաց մայր» կը կոչէին :

—Այսօր եւս նոյն անձինք այդպէս կը յորջորջեն Գուլանթի մանկամարդ մարդիկուհւոյն :

—Չէի գիտեր, երբ մարդ հայրենիքէն հեռանայ, շատ բաներէ անտեղեակ կը մնայ. այսպէս, չեմ գիտեր թէ, ինչպէս և ո՞ր տարին Պ. Մարգիզը ամուսնացաւ :

—Պ. Մարգիզը 1850ին ամուսնացաւ օտար երկրի մը մէջ ըրած ուղեւորութենէ մը ետքը : Չհետեւեցաւ այն կարգ մը մարդոց օրինակին, որք մեծագումար ծփտով մը կ'ամուսնանան : Ամուսնացաւ օրտորդ Մարթիլտ Բէրնէի հետ, որ հարստութիւն չունէր : Սակայն լաւագոյն բանի մը տէր էր :

—Ոչ հիմա. քառասուն տարի անընդհատ ծաւայելէ յետոյ՝ երկու տարիէ ի վեր մեկնած է : Պ. Յաթմուր և իւր կինը ապտրանքին մէջ գոնապաւութեան պաշտօն կը վարէին : Նոքա զաւակ չունին. բայց որովհետեւ շատ բարի են, ուստի և չա՛նածնին իրենց ազգականաց կը շնորհէին, այնպէս որ՝ ծերացած ժամանակին չկարենալով այլ եւս ծառայել, անօգնական մնացին մինչեւ այն օրն՝ յուրում Պ. Գուլանթ ստիպուեցաւ ուրիշ դռնապան առնել : Բարեբաղդաբար, Ֆիրմէն՝ մարդիկուհւոյն սենեկապանը՝ պատճառ եղաւ անոնց այդ ծառայութեան մէջ մտնելուն. և ապա աիկինը կանչել տուաւ իսկոյն Պ. Բաթմուրը :

«Ուրիշ դռնապան առնելը», ըսաւ, որովհետեւ շուրք և ձեր կինը այլ եւս չէք կրնար ծառայել և ձեր հանգստութեան ժամը հասած է : Միշտ պատուաւոր ծառայ մ'եղած էք, սիրելի Բաթմուրս, և ես գիտեմ թէ դուք ձեր ընտանեաց շատ բարիք չրած էք : Գիտեմ նաեւ թէ՛ ապրելու համար ստակի պէտք ունիք և աղքատ էք : Բայց մարդ չկրնար չեզի նման արժանաւոր և աւաքինի ծառայէ՝ մը տաճնուի՝ առանց անոր ծերութեան օրերու հանգստութիւնը ապահովելու. ամեն ամիս պիտի կրթաք ձեր հարկը բտան և հինգ ֆրանք ամսաթոշակն տանալ : Աւասիկ փոքրիկ գումար մը, զոր ես և մուսինս կը շնորհենք ձեզ :

Աւասիկ, Պարոն, թէ ինչպէս ծերունին Բասուրը և իւր կինը կ'ապրին իրենց՝ եկամուտներով :

ընդունեան Երեւոյց պատուանդանին աջ ու ձախ կողմերը իւրաքանչիւր բանակէ երկու ենթասպայներ կը գտնուէին : Ժամ ցին նախարարականը, նախարարը, Պ. Տէրեանի, Սօթրոբուլո, Տէրեանի, խորհրդարանին երեւելի անդամը, Ծովոր զօրականը, բոլոր հրամանատարը և ըսպայք, թաղապետական ժողովոյ անդամը և ուրիշներ պատուանդանին քով կեցան : Երեւոյցի տարեկան պիտակոսը յունական եկեղեցւոյ Սինոդի բոլոր անդամոց հետ «հոգւոց» կարգաց :

Քանարիս ծովապետին հրամանաց ներքեւ գտնուող նաւային զօրքաժինը արքայական հրամանաւ ցրուեցաւ : Լարիսայի մէջ ալ գամբանական աղօթքներ կարդացուեցան մեծաւ զօրաց հոգւոյն համար : Այս առթիւ Պ. Տէրեանին ատենաբանութիւն մ'ըրուա ժողովուրդը «կեցցէ՛ Պառնաս, կեցցէ՛ Յունաստան» ապագակեց :

—Փարսպայի մէջ այս օրերս գործիւնք տեղի կ'ունենան նախընթաց օր Պ. Պատէթթիի և Պ. Մարտիանի առնելը գող մտնելով, առաջնոյն ժամացոյցը և 20 Օսմ. սակին յախշողներն :

—Երէկ եւս տասնի չափ չարագործք՝ Սեւանի շողակաւով այլ և այլ հեռաւոր տեղեր արտորուեցան :

ՀԵՌԱԳԻՐ

Հում 10 յաւիտ
Խորհրդարանն այսօր բացուեցաւ : Բաղման ճառը կը հաւաստէ թէ, Խորհրդայն յարաբերութիւնք մ'ըստ տէրութեանց հետ՝ ոչ միայն բարեկամական, այլ և յոյժ մտերմական են :
Լոտորա 10 յաւիտ
Թաղուհին խորհրդարանի լուծման հաւանութիւն տուաւ :

Պ. Արտաթըն մինչեւ հսկանքներ կրկինը կառավարելու համար առաջաժամայ վրի մը խնդրեց երեսփոխանական ժողովէն :

Բ. ՊՈԶՆԱՅԵՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Չառմագըրար, Մեծ Նոր խանի դրան ճիշդ գիմացը :

Սոյն նորահաստատ գրատան մէջ կը վաճառուին ամեն տեսակ հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն գրատան գրեւորներ, ինչպէս նաեւ թղթեղէն և այլ տեսակ գրողական պիտանք : Գրեւորը չափաւոր, գաւառական յանձնարարութիւնը կ'ընդունուին և ընդ միութիւն կը կատարուին գահացունցի պայմաններով :

Չմիւռնիոյ Տէտէեան եղբարց տպարանէն հրատարակուած բոլոր գրքերէն կը գտնուին սոյն գրատան մէջ :

ԿՈՇԿԱԿԱՐ

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Մահմուտ փաշա, թիւ 244

Իւր արուեստանոցին մէջ Փրանսական ընտիր կաշիներէ ֆարիկի նորահաւութեանց համեմատ գեղեցիկ և զիւսպիւր կոշիկներ կը պատրաստուին մեծ խնամով և աման գնով : Փարսպը խիստ գոհ կը լինին սոյն փորձ արհեստաւորին զիմելով :

ԲԱՌԱՐԱՆ

Տաճկերէնէ Հայերէն
Յօդինաց Միհրան էֆ. Աբիկեան
Հրատարակուեցաւ է. տեարն.
Գին 60 փարա

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅՈՒՆԵԱՍ

Գ. ՏԻՊ

100 փարա

Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի յօդինած սոյն ընտիր և գեղեցիկ ընթերցարանն, որ երբորդ տպագրութեան արժանացած է, հրատարակուեցաւ :

ուած է Բուրաստանի տպագրատունէն, ՏՕԷՆ աւելի գեղեցիկ պատկերներով զարդարեալ և ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ :

Նախորդ տպագրութեանց թղթական գինն էր 5 զրը, իսկ սոյն երբորդ տպագրութեան կազմեալի գին որոշեցինք 100 փարա, շատ զընդունեալ համար մասնաւոր զեղջ կը լինի : Կեղրոնատեղին է Չարդարեան գրատուն, Սուլթան Համամ, թիւ 14, և մայրաքաղաքիս բոլոր հայ գրավաճառաց քով :

ՎԱՌԲ ԵՐԵՒԵՆԻ ԱՐԱՆՏ

Գ.

ՍԹԷՖԷՆՍԸՆ

(Պատկերազարդ)

Թարգմ. Միհրան Գ. Մօզեան

Սոյն օգտակար հաւաքածոյն կը հրատարակուի կանոնաւոր կերպիւ. գին իւրաքանչիւր տեսակի 1 փարա հակալ :

Գաւառաց համար յոյն ըստութիւնը կ'ընդունուին հետեւեալ հասցէիւ. — առ խմբագրատուն «Բուրաստան Մանկանց» հանգիսի, Կ. Պոլիս Էսկի Չապլիէ ճատտէսի թիւ 63 :

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք (մտաւոր և գրաւոր), Ա. և Բ. տարիներու համար : Գ. տպագրութիւն բարեկոխեալ և յաւելեալ : Սխառտարեանց Բ. Գ. Փալազեան : 5 զրը :

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Գ. տարւոյ համար : Սխառտարեանց Բ. Փալազեան 5 զրը : Գ. ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Նախապատրաստական կարգաց համար : (Վերջուեալ երկու դասագրքերը միասին կազմուած) : 5 զրը :

Կեղրոնատեղին է Մերձան, Մարտիան գրատուն, թիւ 57 : Բաղման օրինակ գնողաց համար մասնաւոր զեղջ կը լինի :

Թուագիրութիւնը թէ՛ իրրեւ միջոց մտաւոր կարողութեանց զարգացման և թէ՛ իրրեւ գործնական կենսոյ համար անհրաժեշտ ուսումն :

Եւրոպոյ միջ իրաւամբ իւր վրայ հրաւիրած է գիտնոց և մանկավարժից ամենալուրջ ուշադրութիւնն, և կրթական նախարարութեանց կողմանէ յանձնարարուած է վարժարանաց՝ մայրենի լեզուի և կրօնի դասուց հետ զուգընթացաբար աւանդուելու համար, սկսեալ ուսուցման շրջանի առաջին տարիէն իսկ, և այն՝ ոչ մեքենաբար, այլ ապացուցական եղանակաւ և մանկավարժական նորոգ ընդունուած բանաւոր գրութեամբ : Գծադրաբար մեր Վաղային վարժարանաց մէջ, ոչ միայն նախապատրաստական դասուց աշակերտք խաղառ. անխնամ թողուած են այս կարեւոր ուսման մէջ, այլ և եթէ սովորութիւն եղած է աւանդել զայն բարձր կարգերու աշակերտաց, այն եւս կը լինի ցարդ բոլորովին մեքենաբար և հինաւորաց դատապարտելի ոճով մը, որ աւելի եղծելու կը ծառայէ մանկան միտքը քան կրթելու և զարգացնելու : Վերջուեալ թուագիրութեան Նոր Դասագրքերը առաջին անգամ լինելով՝ Վաղային մէջ կուգան լրացնել այս թերին, և այս տեսակետով կոչուած են մեծ ծառայութիւն մատուցանել հայ վարժարանաց : Կը հրաւիրուին վարժարանաց Ուսուցիչք, Տեսուչք և Հոգաբարձութիւնք ուշադրութիւն դարձնելու սոյն կարեւոր դասագրքերու վրայ :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՌԻԹԻՆ ԱՅՅԵՏՈՄՍԻ

Հաւագայն քաղթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կը պատրաստուի թիւ 100 հատը 10 դհկ. պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն յԱրամեան տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պոլիս :

ՏՆՕՐԷՆ-ԻՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Այս առաւօտ Բասթուր ապարանքը եկաւ՝ իւր ամսաթոշակն ստանալու համար :

—Շատ լաւ, ըսաւ Մօռլօ. ճշմարտիւ՝ մանկամարդ մարդիկուհին խիստ բախ կին մ'է :

—Ես ալ այնպէս կը կարծեմ : Իրեն նման աղանդական տիկիներ շատ քիչ կը գտնուին . . . Իւր սպասաւորը միշտ զարմանօք կը խօսին անոր վրայ . . . բայց անոնց ըսածներուն մտիկ ընելու է : Ամենքն ալ պատրաստ են անոր համար զոհուիլ :

Պ. Բասթուր հիմա կուգայ, կըլինեց. սուրճը պատրաստել կը մոռնամ . . .

—Եւ իմինքս, յարեց Մօռլօ :

—Ձերինն ալ պատրաստ է, Պարոն. Ներեցէք, ջեռոցին քով պիտի երթամ :

Վայրկեան մը վերջը, նախկին գոնապանը սրահը մտաւ :

Ոստիկանութեան պաշտօնակալը իսկոյն ոտք ելաւ, և ողջունելով ձերունին՝ ըստւ անոր :

—Այս առաւօտ, Պ. Բասթուր, սուրճերնիս մէկ տեղ խմենք :

—Օհ, զիս կը ճանչնա՞ք, յարեց Բասթուր՝ մի քիչ զարմացած :

—Գուլանթի ապարանքին նախկին գոնապանն էք :

—Այո՛ :

—Ձեր վրայ յաճախ խօսուիլը լսած եմ :

—Ուսկից :

—Գուլանթի մարդիկին ծառայեցէն, որք ամեն էք :

տարի Գուլանթի գրեալը կուգային ի Սէն-է-Մարն, Ես ալ նոյն երկրէն եմ :

—Կը հասկնամ, պատասխանեց ձերունին՝ նըստելով այն անոնին վրայ զոր Մօռլօ իրեն կը ներկայացնէր :

Այսպէս, յարեց, Պ. Մարգիլին ծառայները իմ վրայ ձեզի կը խօսէին :

—Այո՛, ամենքն ալ զձեզ և ձեր կինը կը գովէին. «Բասթուր իրեն քով ստակ չպահեր, կ'ըսէին, ունեցածը և չհասածը իւր ծնողաց և աղքատաց կուտայ : Այնպէս ամենէն բարի մարդն է : »

—Ահ, այդպէս կ'ըսէին, յարեց ձերունին՝ յուզեալ իւր ձեռքով արտասուեալ երկու խոշոր կաթիլներ սրբեց :

—Այո՛, և ուրիշ շատ բաներ, պատասխանեց Մօռլօ : Իմացայ նաեւ թէ, Գուլանթի գեղանի և մանկավարժ մարդիկուհին ձեզի թոշակ մ'եւս կապած է երկու տարիէ ի վեր :

—Այո՛, Պարոն, բարի մարդիկուհին — այդպէս կը կոչենք ձերը — թոշակ մը կապած է մեզ, ինձ և ձերունի կնոջս :

—Ի փարիզ, ինչպէս նաեւ Գուլանթի ապարանքին մէջ, ինչպէս կը կոչենք, բարի մարդիկուհին գծադրներուն նախախնամութիւնն է :

—Կը ճանչէ՞ք զայն :

—Ձերը տեսնելու բարեբաղդութիւնը տակաւին ունեցած չեմ. բայց շատ անգամ անոր վրայ խօսած են ինձ :